

MILIEUJAARPROGRAMMA MORTSEL 2009

MILIEUJAARVERSLAG MORTSEL 2008

INHOUDSTAFEL

Inleiding	6
1. Instrumentarium	7
1.1. Basis	7
1.1.1. Gemeentelijke diensten	7
1.1.2. Handhaving	7
1.1.3. MMIS	8
1.1.4. Gemeentelijke adviesraad voor milieu en natuur	8
1.1.5. Gemeentelijk milieubeleid	8
1.2. Onderscheidingsniveau	8
1.2.1. Duurzaamheidsambtenaar	8
1.2.2. Milieubarometer	8
1.2.3. Gemeentelijke adviesraad voor milieu en natuur	8
1.3. Projecten	9
1.3.1. MiNa-werkers	9
2. Afval	10
2.1. Basis	10
2.1.1. Afvalpreventie en hergebruik	10
2.1.2. Selectieve inzameling en restafval	11
2.1.3. Opruimen achtergelaten afvalstoffen	12
2.2. Onderscheidingsniveau	12
2.2.1. Acties m.b.t. afvalpreventie en hergebruik	12
2.2.2. Acties m.b.t. selectieve inzameling	14
2.2.3. Doelstellingen m.b.t. restafval	14
2.2.4. Acties en maatregelen m.b.t. illegaal ontwijkgedrag	14
3. Milieuverantwoord productgebruik	15
3.1. Basis	15
3.1.1. MVP binnen gemeentelijke diensten	15
3.1.2. Passieve sensibilisatie	15
3.2. Onderscheidingsniveau	16
3.2.1. Acties m.b.t. MVP binnen gemeentelijke diensten	16
3.2.2. Acties m.b.t. MVP bij burgers	18
4. Water	19
4.1. Basis	19
4.1.1. Pesticidenreductie	19
4.1.1.1. Risico-evaluatie	19
4.1.1.2. Pesticidentoets	19
4.1.2. Passieve sensibilisatie	19
4.2. Onderscheidingsniveau	20
4.3. Projecten	20
4.3.1. Hemelwaterinstallaties en infiltratievoorzieningen	20
5. Hinder	21
5.1. Basis	21
5.1.1. Digitaal opvolgen van milieuklachten	21
5.1.2. Passieve sensibilisatie	21
5.2. Onderscheidingsniveau	21
5.2.1. Beleidskader geluidshinder	21
5.2.2. Beleidskader geurhinder	22
5.2.3. Opstellen lichthinderreglement	22
6. Energie	23
6.1. Basis	23
6.1.1. Elektronisch opvolgsysteem voor bouwaanvragen	23
6.1.2. Uitvoeren energieboekhouding	23
6.1.3. Passieve sensibilisatie	23

6.2. Onderscheidingsniveau	24
6.2.1. Uitbreiding energieboekhouding naar andere entiteiten	24
6.2.2. Actieve sensibilisatie	24
6.2.3. Aankoop minimum percentage groene stroom	26
6.2.4. Opleiding energie	26
6.2.5. Opnemen van energie-efficiëntie als criterium bij overheidsopdrachten	26
6.2.6. Lager energieverbruik	27
6.2.7. Stimuleren energiebesparende maatregelen	27
7. Mobiliteit	29
7.1. Basis	29
7.1.1. Passieve sensibilisatie	29
7.1.2. Deelname Gemeentelijke Begeleidingscommissie	29
7.2. Onderscheidingsniveau	29
7.2.1. Milieuvriendelijk rijgedrag gemeentepersoneel	29
7.2.2. Sneltoets	30
7.2.3. Actieve sensibilisatie	30
7.2.4. Milieuvriendelijke voertuigen	31
7.2.6. Bedrijfsvervoerplannen	31
8. Natuur	32
8.1. Basis	32
8.1.1. Bermbeheer	32
8.1.2. Streekeigen soorten	32
8.1.3. Code goede natuurpraktijk	32
8.1.4. Passieve sensibilisatie	32
8.2. Onderscheidingsniveau	33
8.2.1. Subsidie reglement KLE	33
8.2.2. Vorming	33
8.2.3. Deelname Dag van het Park en Dag van de Aarde	34
8.2.4. Actieve sensibilisatie	34
9. Bodem	36
9.1. Basis	36
9.1.1. Inschakelen erkend bodemsaneringsdeskundige	36
9.1.2. Vergunningen TOP o.b.v. code van goede praktijk	36
9.2. Onderscheidingsniveau	36
9.2.1. Acties en maatregelen binnen het Vlaamse bodembeleid	36
10. Duurzame ontwikkeling	37
10.1. Basis	37
10.1.1. Passieve sensibilisatie	37
10.2. Onderscheidingsniveau	37
10.2.1. Duurzaam bouwen en wonen	37
10.2.2. Maatschappelijk verantwoord ondernemen	37
10.2.3. Initiatieven m.b.t. duurzame ontwikkeling in een Noord-Zuidcontext	38
10.2.4. Projecten i.v.m. educatie voor duurzame ontwikkeling	38

BIJLAGEN

ALGEMENE BIJLAGEN

- ALG.1 Collegebeslissing MJP 2009
- ALG.2 Advies milieuraad MJP 2009

INSTRUMENTARIUM

- I.1 Handhaving – pro-actieve en reactieve controles
- I.2 Handhaving – brief AMI
- I.3 Milieuraad – jaarverslag 2008
- I.4 Visienota leefmilieu
- I.5 Visienota leefmilieu – gemeenteraadsbeslissing
- I.6 Duurzaamheidsambtenaar - aanstellingsbesluit
- I.7 Milieubarometer

AFVAL

- A.1 Afvalkalender 2008
- A.2 Verslag vergadering compostmeesters mei 2008
- A.3 Collegebeslissing subsidies scholen 2008

MILIEUVERANTWOORD PRODUCTGEBRUIK

- MVP.1 Collegebeslissing aankoop duurzame producten jeugd
- MVP.2 Collegebeslissing subsidies scholen 2008

WATER

- W.1 Rapportering gebruik bestrijdingsmiddelen
- W.2 Subsidierglement duurzaam omgaan met water
- W.3 Aanvraag betaling subsidie water HWP INF

HINDER

- H.1 Politierglement - hinder

ENERGIE

- E.1 Informatiebrochure Verlaag je energie- en waterfactuur
- E.2 Collegebeslissing Klimaatwijken 2008-2009
- E.3 Vorming personeel PPT energiebespaartechnieken
- E.4 Collegebeslissing groene stroom (plus factuur Electrabel)
- E.5 Opleiding energie - getuigschrift
- E.6 Dikke truiendag extra editie Dubbelpunt

MOBILITEIT

- M.1 Verslagen mobiliteitscel MA-DA 2008
- M.2 Reglementen fietsvergoeding en openbaar vervoer
- M.3 Verslag vergadering GBC 4 december 2008
- M.4 Verslag vergadering GBC 29 januari 2009
- M.5 Sneltoets mobiliteitsplan – overzicht milieuaspecten
- M.6 Collegebeslissing voetpools en duurzaam naar school
- M.7 Collegebeslissing Cambio
- M.8 Collegebeslissing inventaris trage wegen
- M.9 Nota HEM-project
- M.10 MTV Voertuigenoverzicht
- M.11 Enquête woon-werkverkeer 2008 – Kennisneming college

NATUUR

- N.1 Subsidiereglement KLE
- N.2 Collegebeslissing subsidies KLE 2008
- N.3 Subsidiereglement duurzaam omgaan met water
- N.4 Aanvraag betaling subsidie groendaken
- N.5 Vorming HPG Graslandbeheer
- N.6 Collegebeslissing Dag van het Park 2008

BODEM

Geen bijlagen

DUURZAME ONTWIKKELING

- DO.1 Collegebeslissing duurzaam aankoopbeleid
- DO.2 GROS – jaarverslag 2008
- DO.3 Collegebeslissing Fiesta Latina
- DO.4 Lesbrief voorbeeld
- DO.5 Collegebeslissing aankoop duurzame producten jeugd

INLEIDING

De gemeenteraad keurde op 22 april 2008 de 'Samenwerkingsovereenkomst milieu als opstap naar duurzame ontwikkeling 2008-2013' met de Vlaamse overheid goed. De overeenkomst werd ondertekend voor het basisniveau en het onderscheidingsniveau. Dit milieujaarprogramma geeft aan op welke wijze er in 2008 uitvoering is gegeven aan deze samenwerkingsovereenkomst.

1. INSTRUMENTARIUM

1.1. Basis

1.1.1. Gemeentelijke diensten

Samenstelling milieudienst

Onderstaande tabel geeft een overzicht van het personeel dat meewerkt aan het gemeentelijk milieu- en natuurbeleid.

Naam medewerker	Functie	Aanstellingsniveau	% VTE bezig met gemeentelijk milieu- en natuurbeleid
Erik Mertens	milieuambtenaar	A	100%
Aagje Geerardyn	duurzaamheidsambtenaar	B	100%
Eric Van Reusel	deskundige groen	B	100%
Veerle De Munck	consulent milieu en ruimtelijke ordening	B	50%
Maarten Bastiaensens	administratieve medewerker	C	25%

Opname functie milieuambtenaar in personeelsbehoefteplan

De functie milieuambtenaar is in het personeelsbehoefteplan opgenomen.

Meldpunt klachtenbehandeling

Er is een meldpunt milieuklachten dat via de gemeentelijke website (zie http://www.mortsel.be/product/1568/default.aspx?_vs=0_N&id=4639) en het gemeentelijk informatieblad Mortsel Info (december 2008 p. 23 - zie http://www.mortsel.be/file_uploads/8174.pdf?_vs=0_N) kenbaar is gemaakt aan de bevolking.

Volgende tekst is gepubliceerd:

“Heb je een klacht over vergunningsplichtige bedrijven, geur, geluid, stof,...? Dan kan je deze schriftelijk of telefonisch doorgeven aan het stadsbestuur van Mortsel, Liersesteenweg 1, 2640 Mortsel, tel. 03 444 18 43 of milieu@mortsel.be

Vermeld bij de klacht je naam en adres, aard, oorzaak en het tijdstip van de hinder (dag en uur).

Voor dringende klachten buiten de normale werkuren contacteer je best de lokale politie MINOS, tel 03 451 98 98 (24/24u bereikbaar)”.

Er zijn afspraken met de lokale politie MINOS en de informatiedienst van het stadsbestuur Mortsel om klachten door te geven aan de milieudienst.

Taken intercommunale medewerkers

Het stadsbestuur Mortsel is aangesloten bij de intercommunale IGEAN milieu en veiligheid.

IGEAN is op milieuvlak enkel belast met de ophaling en verwerking van een deel van het huishoudelijk afval (GFT+, PMD, papier en karton, glas, ...) en adviesverlening rond milieuwetgeving (geen toezicht of behandeling van milieuvergunningsaanvragen).

1.1.2. Handhaving

Erik Mertens, milieuambtenaar bij het stadsbestuur Mortsel, is door de gemeenteraad op 9 september 1997 aangesteld als toezichthoudend ambtenaar conform art.58 van VLAREM I. Er is geen samenwerkingsovereenkomst met aangrenzende gemeentes, een intergemeentelijke vereniging of de lokale politie MINOS aangesloten.

Het overzicht van de uitgevoerde inspectie van zowel de reactieve als de pro-actieve controles is opgenomen als bijlage (zie bijlage I.1 Handhaving - pro-actieve en reactieve controles). De informatie over het gevolg dat

werd gegeven is bezorgd aan de AMI (Departement LNE – Afdeling Milieu-inspectie Antwerpen) (zie bijlage I.2 Handhaving – brief AMI).

1.1.3. MMIS (Milieu Management Informatiesysteem)

Het personeel dat meewerkt aan het gemeentelijk milieu- en natuurbeleid beschikt over een internetverbinding. Er wordt gebruik gemaakt van MKROS (milieuklachten-, registratie- en opvolgingssysteem).

1.1.4. Gemeentelijke adviesraad voor milieu en natuur

Mortsel beschikt over een milieuraad die de stad adviseert over het te voeren milieu- en natuurbeleid. Het jaarverslag 2008 is opgenomen als bijlage (zie bijlage I.3 Milieuraad – jaarverslag 2008). Voor meer info over de werking verwijzen we naar paragraaf 1.2.3. van dit MJP, en naar de website www.milieuraadmortsel.be.

1.1.5. Gemeentelijk milieubeleid

De visienota 'Leefmilieu' (zie bijlage I.4 Visienota leefmilieu) werd ter goedkeuring voorgelegd aan de gemeenteraad van 31 maart 2009.

De gemeenteraadsbeslissing werd opgenomen als bijlage (zie bijlage I.5 Visienota leefmilieu – gemeenteraadsbeslissing).

1.2. Onderscheidingsniveau

1.2.1. Duurzaamheidsambtenaar

Aagje Geerardyn werd aangesteld als duurzaamheidsambtenaar op 2 juni 2008. Zij is in dienst sinds 12 juni 2008. Het aanstellingsbesluit is opgenomen als bijlage (zie bijlage I.6 Duurzaamheidsambtenaar – aanstellingsbesluit).

Veerle Peeters was duurzaamheidsambtenaar tot en met 31 mei 2008.

1.2.2. Milieubarometer

Actie I.1: Opstellen van een milieubarometer

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	<p>De duurzaamheidsambtenaar is gestart met de opmaak van de milieubarometer in 2003. De milieubarometer wordt jaarlijks verder aangevuld. De meest recente versie van de milieubarometer is als bijlage bij dit MJP gevoegd.</p> <p>De milieubarometer werd besproken op de milieuraad. De milieubarometer is te raadplegen via de gemeentelijke website www.mortsel.be (zie http://www.mortsel.be/product/1568/default.aspx?_vs=0_N&id=4941).</p>
Bijlagen	Bijlage I.7 Milieubarometer

1.2.3. Gemeentelijke adviesraad voor milieu en natuur

Mortsel beschikt over een zogenaamde 'open' milieuraad waarbij alle inwoners van Mortsel welkom zijn op alle vergaderingen van de milieuraad. Er kan bijgevolg niet per definitie voldaan worden aan de voorwaarde van art. 4.5 (samenstelling milieuraad) van de samenwerkingsovereenkomst. Hiervoor werd in het kader van het milieujaarprogramma 2002 een afwijking aangevraagd en goedgekeurd.

De twee Mortselse milieu- en natuurverenigingen zijn wel in de milieuraad vertegenwoordigd. Dit is voor deze verenigingen trouwens een voorwaarde om een werkingssubsidie te ontvangen.

In september 2003 werden de afsprakennota tussen stadsbestuur en milieuvadvisraad en de aangepaste statuten van de milieuvadvisraad door de gemeenteraad goedgekeurd. De nieuwe statuten en de afsprakennota werden bij het milieujaarprogramma 2004 gevoegd. Het huishoudelijk reglement van de milieuvadvisraad is in het kader van het milieujaarprogramma 2002 reeds overgemaakt.

Het jaarverslag 2008 is opgenomen als bijlage (zie bijlage I.3 Milieuraad – jaarverslag 2008). Voor meer info over de werking verwijzen we ook naar www.milieuraadmortsel.be.

Alle inwoners van Mortsel zijn steeds welkom. Maandelijks wordt een uitnodiging voor de milieuraad opgenomen in het gemeentelijke infoblad Mortsel Info (zie http://www.mortsel.be/productgroep/1574/default.aspx?_vs=0_N&id=3942&pg=4141) en wordt de milieuraad aangekondigd via de activiteitenkalender op de website (zie http://www.mortsel.be/activiteiten/1564/default.aspx?_vs=0_N).

1.3. Projecten

1.3.1. MiNa-werkers

Stad Mortsel zet geen MINA-werkers in.

2. AFVAL

Er werd gerapporteerd aan de OVAM via de jaarlijkse 'Gemeentelijke inventarisatie afvalstoffen'. Hieronder is ter informatie een overzicht gegeven van de verschillende acties. Enkel bijlagen die niet werden bezorgd aan OVAM of waarnaar elders in dit MJP wordt verwezen in het kader van de andere thema's, werden als bijlage bij dit MJP opgenomen.

2.1. Basis

2.1.1. Afvalpreventie en hergebruik

Actie A.1: Aanbieden middelen thuiscomposteren

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	Het stadsbestuur verkoopt gesubsidieerde compostvaten, compostbakken en beluchtingsstokken om het thuiscomposteren van tuin- en keukenafval aan te moedigen. In 2008 werden 76 compostvaten en 12 compostbakken verkocht. In totaal zijn er de afgelopen 19 jaar 2740 compostvaten verkocht.
Bijlagen	/

Actie A.2: Aanbieden antireclamestickers

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	Om ervoor te zorgen dat de inwoners die geen reclamedrukwerk willen, dit ook niet meer krijgen, verdeelt het stadsbestuur in samenwerking met de milieuvadvisraad gratis stickers tegen reclamedrukwerk. In Mortsel zijn in 2008 ongeveer 4000 brievenbussen voorzien van een sticker tegen reclamedrukwerk.
Bijlagen	/

Actie A.3: Kringloopwinkel

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	Het stadsbestuur werkt samen met de kringloopwinkel Opnieuw & Co vzw te Mortsel om het hergebruik van afvalstoffen zoveel mogelijk te bevorderen. In 2008 werd 235 ton herbruikbaar afval ingezameld te Mortsel.
Bijlagen	/

Actie A.4: Passieve sensibilisatie afvalpreventie en hergebruik

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	<p>EXTERN</p> <p>Er verschenen in 2008 verschillende artikels over afvalpreventie en hergebruik in het gemeentelijk informatieblad Mortsel Info (zie http://www.mortsel.be/productgroep/1574/default.aspx?_vs=0_N&id=3942&pg=4141):</p> <ul style="list-style-type: none">- januari: proefproject wijkverhakselen + kringloopwinkel Opnieuw & Co + composteren kerstbomen- februari: herbruikbare goederen + kringloopwinkel Opnieuw & Co- maart: thuiscomposteren- april: afvalarm winkelen- mei: Mortsel moet proper (controle sluikestorten en hondenpoep)- juni: afval voorkomen en sorteren + papieren telefoongids + mulchmaaien + compostmaand- december: afvalarm feesten <p>In 2008 verscheen opnieuw een afvalkalender met verschillende artikels over afvalpreventie en hergebruik (zie bijlage A.1 Afvalkalender 2008):</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - herbruikbare goederen (p. 6) - thuiscomposteren (p. 6) - voorkomen van papier en kartonafval (p. 20) - voorkomen van verpakkingsafval (p. 22) - vermijden van wegwerp (p. 22) - herbruikbare luiers (p. 26) - voorkomen van keukenafval (p. 26) - voorkomen van tuinafval (p. 28) <p>De afvalkrant van de intercommunale IGEAN milieu en veiligheid wordt ook in Mortsel verdeeld (zie http://milieuveiligheid.igean.be/afvalkrant/3468/default.aspx?id=66).</p> <p>Ook de gemeentelijke website bevat info hierover (zie http://www.mortsel.be/afval/3198/default.aspx?_vs=0_N&id=4805)</p> <p>Op de milieudienst kan men steeds terecht voor meer info over afvalpreventie en hergebruik. Men kan er ook gratis folders en brochures krijgen (bvb. afvalkalender, afvalarm winkelen, herbruikbare luiers, composteren, kippen houden, enz).</p> <p>INTERN</p> <p>Sensibilisatie van het stadspersoneel gebeurt onder andere via het personeelsblad Dubbelpunt. Dubbelpunt wordt verspreid onder het stadspersoneel, het personeel van OCMW Mortsel, het personeel van vzw Sport, het personeel van politiezone MINOS, het onderwijzend personeel van de stadsscholen en alle gepensioneerde personeelsleden. In 2008 verschenen volgende artikels over afvalpreventie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - februari: afvalarm winkelen - juni: papieren telefoongidsen
Bijlagen	Bijlage A.1 Afvalkalender 2008

2.1.2. Selectieve inzameling en restafval

Actie A.5: Selectieve inzameling en restafval

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	<p>Tot 1 maart 2008 werd GFT+ wekelijks ingezameld met composteerbare zakken met een inhoud van 25 liter aan 0,5 euro per zak of met GFT+ emmers van 25 liter inhoud en een betaallint van 0,5 euro per ophaalbeurt. Het tuinafval werd opgehaald in composteerbare zakken van 60 liter aan een prijs van 0,75 euro per zak.</p> <p>Vanaf 1 maart is er volledig omgeschakeld naar een wekelijkse inzameling met GFT+ emmers van 25 liter met een jaarsticker van 6 euro of een GFT+ container met een jaarsticker van 30 euro.</p> <p>Tussen maart en december 2008 werd ongeveer 10% minder restafval opgehaald dan tijdens dezelfde periode in 2007.</p> <p>GFT+, tuinafval, papier en karton, PMD, restafval, grof huisvuil worden in opdracht van het stadsbestuur huis-aan-huis opgehaald. De ophaalfrequentie varieert van wekelijks voor GFT+ en restafval tot tweewekelijks voor PMD en tuinafval en maandelijks voor papier en karton en grof huisvuil. Verder zijn er 25 wijkcontainers voor glas en 14 voor textiel.</p> <p>Op het recyclagepark kan elke inwoner van Mortsel terecht met tuinafval, steenpuin, oude metalen, hout, grof huisvuil, glas, textiel, papier en karton, PMD, KGA, wit- en bruingoed. Afval afkomstig van bedrijven en winkels mag niet worden aangeboden. In augustus 2008 is er een systeem voor toegangscontrole op basis van de identiteitskaart geïnstalleerd.</p> <p>In onderstaande tabel worden de resultaten van de huis-aan-huis ophaling van afvalstoffen en de inzameling via wijkcontainers en het recyclagepark weergegeven. De cijfers zijn in ton per jaar.</p>

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
restafval	3.100	3.031	3.143	3.158	3.257	3.205	2.982
grof huisvuil	897	954	917	944	952	1.016	1.058
kringloopwinkel	124	113	127	152	169	178	235
Glas	694	803	705	698	714	886	871
Papier	1.688	1.628	1.706	1.706	1.742	2.022	2008
Textiel	58	55	47	71	90	76	189
oud ijzer	214	224	215	215	267	189	204
Steenpuin	1.593	1.773	1.791	1.780	1.786	2.002	1.956
KGA	77	79	84	84	88	98	89
groenafval	1.202	1.144	1.371	1.462	1.454	1.493	1484
PMD	346	344	346	344	346	351	364
GFT+	849	788	691	631	542	579	891
Hout	500	539	554	609	680	772	822
elektrische toestellen	65	152	117	128	137	162	157
Totaal	11.407	11.627	11.814	11.982	12.224	13.029	13.310
bezoekers recyclagepark	120.123	124.482	136.787	146.869	151.463	150.331	146.381
Opmerkingen: - glas: inbegrepen vensterglas - steenpuin en groenafval: exclusief het steenpuin en groenafval door de gemeentelijke diensten ingezameld bij werken							
Bijlagen	/						

Actie A.6: Passieve sensibilisatie selectief slopen en sorteren

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	Er verscheen in 2008 in het decembernummer van het gemeentelijk informatieblad Mortsel Info een artikel over selectief slopen en sorteren van bouwafval (zie http://www.mortsel.be/productgroep/1574/default.aspx?_vs=0_N&id=3942&pg=4141), alsook in de afvalkalender 2008 (zie bijlage A.1 Afvalkalender 2008 – p. 32).
Bijlagen	Bijlage A.1 Afvalkalender 2008

2.1.3. Opruimen achtergelaten afvalstoffen

Het opruimen van achtergelaten gevaarlijke afvalstoffen viel niet voor in 2008. Er werd dus ook geen aanspraak gemaakt op een financiële ondersteuning van de OVAM.

2.2. Onderscheidingsniveau

2.2.1. Acties m.b.t. afvalpreventie en hergebruik

Actie A.7: Compostmeesterwerking

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	De compostmeesters kunnen steeds door iedereen gecontacteerd worden voor vragen of om een afspraak vast te leggen. Hun telefoonnummers en e-mailadressen zijn terug te vinden op de gemeentelijke website www.mortsel.be (zie http://mortsel.lcp.be/product/1568/default.aspx?_vs=0_N&id=2011).
	De compostmeesters bezetten een standplaats op het recyclagepark (demonstratieplaats) op 21 juni.
	In de maart-editie van de afvalkrant van Igean werd de composteercursus van Igean bekend gemaakt (zie

	<p>http://milieuveiligheid.igean.be/afvalkrant/3468/default.aspx?id=66).</p> <p>Op 5 mei 2008 werd een vergadering gehouden met de compostmeesters. Het verslag is opgenomen als bijlage.</p>
Bijlagen	Bijlage A.2 Verslag vergadering compostmeesters mei 2008

Actie A.8: Demonstratieplaats thuiscomposter

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	Er is een overdekte demonstratieplaats composteren op het recyclagepark van Morsel.
Bijlagen	/

Actie A.9: Reglement herbruikbare luiers

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	<p>Het stadsbestuur geeft sinds 2005 een subsidie van 50 % van de aankoopprijs voor herbruikbare luiers met een maximum van 75 euro per kind. In 2008 werden 2 subsidies toegekend.</p> <p>Wanneer Mortselaars aangifte doen van een geboorte, krijgen ze een brief met informatie over het subsidiereglement herbruikbare luiers.</p>
Bijlagen	/

Actie A.10: Reglement afvalarme evenementen

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	In art 127 van het uniform gemeentelijk politiereglement politiezone MINOS - stad Morsel Deel 2: openbare reinheid en milieuzorg zijn de voorwaarden rond afvalarme evenementen opgenomen. Deze voorwaarden worden opgelegd aan organisatoren van evenementen (bijvoorbeeld op Fort 4).
Bijlagen	/

Actie A.11: Subsidiereglement scholen – brooddozen en composteren

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	<p>Het stadsbestuur geeft subsidies aan scholen die het gebruik van brooddozen aanmoedigen, zelf composteren, enkel drank in herbruikbare verpakkingen gebruiken en/of werken rond interne milieuzorg. In 2008 werden er subsidies toegekend aan 10 scholen voor een totaal subsidiebedrag van 5135,50 euro.</p> <p>Specifiek wat betreft de brooddozen werden er subsidies toegekend aan 9 scholen voor een bedrag van 1450,50 euro. Voor het composteren werd een subsidie toegekend aan 1 school voor een bedrag van 89,50 euro.</p>
Bijlagen	Bijlage A.3 Collegebeslissing subsidies scholen 2008

Actie A.12: Stimuleren gebruik herbruikbare bekertjes

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	In het JOC Centraal en bij activiteiten van de dienst cultuur worden herbruikbare kunststofbekertjes gebruikt. Via de dienst stadswerken worden deze bekertjes uitgeleend aan organisatoren van schoolfeesten, straatfeesten, en dergelijke. Deze initiatieven kaderen in de voorbeeldfunctie van het stadsbestuur op het vlak van afval voorkomen (in dit geval wegwerpbekertjes). Er zijn +/- 1500 bekertjes ter beschikking bij de uitleendienst van de dienst stadswerken.
Bijlagen	/

2.2.2. Acties m.b.t. selectieve inzameling

Actie A.13: Inzameling textiel

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	Het stadsbestuur Mortsel heeft de modelovereenkomsten van OVAM afgesloten met erkende inzamelaars van textielafval voor de plaatsing van textielcontainers en voor de huis-aan-huisophaling.
Bijlagen	/

Actie A.14: Ruimingsspecie

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	Het stadbestuur heeft in 2008 in totaal 670 ton niet voor hergebruik geschikt ruimingsspecie afkomstig uit de binnenvijver van Fort 4 laten afvoeren door de firma Heyrman – De Roeck NV, Doornpark 120 te 9120 Beveren.
Bijlagen	/

Actie A.15: Selectieve inzameling wegwerpluiers

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	In Mortsel wordt het GFT+ wekelijks huis-aan-huis opgehaald en afgevoerd naar de DRANCO-composteringsinstallatie van IGEAN te Brecht. Hier kunnen wegwerpluiers worden verwerkt en deze fractie mag selectief worden aangeboden bij de inzameling van GFT+ te Mortsel (deel van de + fractie).
Bijlagen	/

2.2.3. Doelstellingen m.b.t. restafval

Actie A.16: Reductie van de hoeveelheid restafval

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	De hoeveelheid restafval werd gereduceerd tot 150 kg per inwoner.
Bijlagen	/

2.2.4. Acties en maatregelen m.b.t. illegaal ontwijkgedrag

Actie A.17: Zwerfvuilopruiactie

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	Zie actie 'Mortsel moet proper' van 5 mei 2008 tot 25 mei 2008 op www.indevuilbak.be .
Bijlagen	/

Actie A.18: Controle illegaal ontwijkgedrag

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	Zie actie 'Mortsel moet proper' van 5 mei 2008 tot 25 mei 2008 op www.indevuilbak.be .
Bijlagen	/

3. MILIEUVERANTWOORD PRODUCTGEBRUIK

3.1. Basis

3.1.1. MVP binnen gemeentelijke diensten

Actie MVP.1: Duurzaam geëxploiteerd hout

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	Het stadsbestuur heeft in 2008 FSC-hout gebruikt - in de Academie voor Beeldende Kunst voor de werken aan het plafond van de turnzaal - voor de oeverversteving Fort 4
Bijlagen	/

Actie MVP.2: Opname gekeurd breekpuin in bestekken

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	In werkzaamheden uitgevoerd door of in opdracht van de stad wordt COPRO gekeurd steenpuin gebruikt. Voor werken uitgevoerd in opdracht van de stad worden in de bestekken hiertoe de nodige voorwaarden opgenomen. Het gebruik van gekeurd breekpuin werd in 2008 opgenomen in volgende bestekken: - bestek parking sporthal (uitvoering gepland 2009) - heraanleg Wolschaerderveldenstraat (uitgevoerd 2008 – zie actie MVP.5)
Bijlagen	/

3.1.2. Passieve sensibilisatie

Actie MVP.3: Passieve sensibilisatie milieuverantwoord productgebruik

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	EXTERN Er verschenen in 2008 verschillende artikels over milieuverantwoord productgebruik in het gemeentelijk informatieblad Mortsels Info (zie http://www.mortsels.be/productgroep/1574/default.aspx?_vs=0_N&id=3942&pg=4141): - duurzaam geëxploiteerd hout: november: FSC-hout en -papier - compost: januari: kerstbomen maart: thuiscomposteren juni: compostmaand - biologische producten: januari: biomarkt november: bio-aankopen - algemeen juli/augustus: logo's (o.a. FSC-label en Europees Milieukeurmerk) In de afvalkalender 2008 (zie bijlage A.1 Afvalkalender 2008) verschenen artikels over: - compost: thuiscomposteren (p. 6) - kantooormaterialen: terug naar school (p. 24) Op de milieudienst kan men steeds terecht voor meer info over milieuvriendelijk productgebruik. Men kan er ook gratis folders en brochures krijgen (bvb. composteren, FSC, enz). Duurzaam geëxploiteerd hout: In het natuurgebied Klein Zwitserland is een

	<p>wandelleerpad aangelegd, het Hazelwormleerpad. De wegwijzerpalen zijn gemaakt uit FSC-hout. Dit wordt aan de bevolking aangekondigd via een affiche op het infopaneel bij het start- en eindpunt van het leerpad.</p> <p>INTERN</p> <p>Sensibilisatie van het stadspersoneel gebeurt onder andere via het personeelsblad Dubbelpunt. Dubbelpunt wordt verspreid onder het stadspersoneel, het personeel van OCMW Mortsel, het personeel van vzw Sport, het personeel van politiezone MINOS, het onderwijzend personeel van de stadsscholen en alle gepensioneerde personeelsleden. In 2008 verschenen volgende artikels over milieuverantwoord productgebruik: november: FSC-hout en –papier + bioproducten</p>
Bijlagen	Bijlage A.1 Afvalkalender 2008

3.2. Onderscheidingsniveau

3.2.1. Acties m.b.t. MVP binnen gemeentelijke diensten

Actie MVP.4: Compost met Vlaco-label

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	<p>Bij de wegebouw (aanleg plantstroken en plantsoenen) werden de voorwaarden van het standaardbestek 250 (o.a. voor wat betreft nuttige toepassing van afvalstoffen en gebruik van secundaire grondstoffen) nog steeds als basis genomen.</p> <p>Stad Mortsel gebruikt Vlaco-compost bij de heraanleg van voet- en fietspad (berm). Bij onderhoud en nieuwe aanleg van plantsoenen wordt compost, houtschors en verhakseld hout gebruikt.</p> <p>In 2008 werd 75 m³ Vlaco-compost, aangekocht via Igean, gebruikt op volgende plaatsen: - Wolschaerdenveldenstraat - Anna Van Hoornstraat - kruispunt Edegemsestraat en E. Arsenstraat - Maxlaan</p>
Bijlagen	/

Actie MVP.5: Gebruik gekeurd breekpuin

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	<p>In werkzaamheden uitgevoerd door of in opdracht van de stad wordt COPRO gekeurd steenpuin gebruikt. Voor werken uitgevoerd in opdracht van de stad worden in de bestekken hiertoe de nodige voorwaarden opgenomen.</p> <p>In 2008 werd gekeurd breekpuin gebruikt bij de heraanleg van de Wolschaerdenveldenstraat (juni – augustus 2008)</p>
Bijlagen	/

Actie MVP.6 Materialen uit gerecycleerde kunststoffen

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	<p>In 2008 werden volgende producten uit gerecycleerde kunststoffen aangekocht bij firma Ekol: - compostbakken - balken Fort 4</p>
Bijlagen	/

Actie MVP.7: Kantoormaterialen

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	<p>De administratieve diensten en de scholen maken gebruik van 100% TCF kringlooppapier (Motif Recycled Plus - www.motifpaper.com en/of Bio Top 3 met FSC-label - www.mondigroup.com). Ook de enveloppes (Bio Top 3) dragen het FSC-label. Deze producten werden ingevoerd in de producttest van OVAM.</p> <p>De kopieermachines kunnen recto-verso kopiëren. Het is ook mogelijk om met deze toestellen pdf's te versturen naar de PC. De nodige instructies werden aan het personeel gegeven.</p> <p>Voor de interne post wordt er gebruik gemaakt van doorgeefenveloppes.</p> <p>Het stedelijk infoblad Mortsel Info wordt gedrukt op recyclagepapier (sinds mei 2003).</p> <p>Wanneer er te veel brochures, ... door een afzender worden verstuurd, worden deze telefonisch gecontacteerd om dit in de toekomst te vermijden.</p> <p>Er worden zo veel mogelijk interne formulieren op het intern netwerk geplaatst. In 2007 is er een extranet gekomen: personeelsleden kunnen op eender welke PC met hun eigen code een website met intern nieuws en activiteiten van stad Mortsel raadplegen.</p> <p>Toners en inktpatronen worden apart ingezameld voor hergebruik.</p>
Bijlagen	/

Actie MVP.8: Cateringproducten

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	<p>Stad Mortsel koopt hoofdzakelijk drank aan in statiegeldverpakkingen, met uitzondering van wijn.</p> <p>Naast het aanbod van klontjes suiker in aparte verpakking en koffiemelk in plastieken verpakking van 5 ml, worden deze ook aangeboden in respectievelijk een suikerstrooier en glazen flesjes. Tijdens vergaderingen op het werk met externen worden melk en frisdrank geserveerd in statiegeldflesjes.</p> <p>Bij activiteiten van stad Mortsel wordt gebruik gemaakt van herbruikbare bekers (zie ook actie A.12).</p> <p>De koffie die door stad Mortsel wordt aangekocht draagt het fair trade Max Haverlaar-label.</p>
Bijlagen	/

Actie MVP.9: Schoonmaakmiddelen

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	<p>Stad Mortsel koopt volgende ecologische schoonmaakmiddelen aan:</p> <ul style="list-style-type: none">- vaatwastabletten van Ecover- glas- en interieurreiniger van Ecover- WC-reiniger van Ecover <p>Deze producten werden ingevoerd in de producttest van OVAM.</p> <p>Daarnaast gebruikt het schoonmaakpersoneel microvezeldoeken en doseerdoppen. Bleekwater en ammoniak worden niet meer gebruikt.</p> <p>Er wordt gebruik gemaakt van een onkruidbrander en onkruidborstels voor het bestrijden van onkruid.</p>

Bijlagen	/
----------	---

3.2.2. Acties m.b.t. MVP bij burgers

Actie MVP.10: Milieuverantwoorde aankopen jeugd

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	<p>In het jeugdbeleidsplan 2008-2010 werd de actie voorzien om het gebruik van duurzame producten door het jeugdwerk te verhogen door de invoering van een toelage. Hiervoor is jaarlijks 2500 euro voorzien.</p> <p>Om de jeugdbewegingen in een eerste fase optimaal met duurzame producten te laten kennismaken, werd in 2008 door stad Mortsel voor elke jeugdbeweging een pakket duurzame producten aangekocht, voor een totaalbedrag van bijna 2500 euro. Dit pakket bestond uit 3 productgroepen die aansluiten bij de dagelijkse werking van de jeugdbewegingen: ecologische schoonmaakproducten, milieuvriendelijke kleurpotloden en stiften, en fair trade voeding en drank.</p>
Bijlagen	Bijlage MVP.1 Collegebeslissing aankoop duurzame producten jeugd

Actie MVP.11: Subsidiereglement scholen – herbruikbare drankverpakkingen

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	<p>Het stadsbestuur geeft subsidies aan scholen die het gebruik van brooddozen aanmoedigen, zelf composteren, enkel drank in herbruikbare verpakkingen gebruiken en/of werken rond interne milieuzorg. In 2008 werden er subsidies toegekend aan 10 scholen voor een totaal subsidiebedrag van 5135,50 euro.</p> <p>Specifiek wat betreft de herbruikbare drankverpakkingen werden er subsidies toegekend aan 8 scholen voor een bedrag van 3327 euro.</p>
Bijlagen	Bijlage MVP.2 Collegebeslissing subsidies scholen 2008

Actie MVP.12: Biomarkten

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	<p>Vanaf april 2006 tot september 2008 werd op elke tweede vrijdag van de maand een biomarkt georganiseerd. De bekendmaking gebeurde ondermeer via de lichtkrant, de stedelijke website www.mortsel.be en het infoblad Mortsel Info.</p> <p>In september 2008 werd door de biohandelaars besloten om geen aparte biomarkt meer te houden. Er staan nu wel enkele biokramen (groenten, brood, wijn) op de wekelijkse woensdagmarkt.</p>
Bijlagen	/

4. WATER

4.1. Basis

4.1.1. Pesticidenreductie

4.1.1.1. Risico-evaluatie

Een overzicht van het gebruik van bestrijdingsmiddelen werd opgenomen als bijlage (zie Bijlage W.1 Rapportering gebruik bestrijdingsmiddelen).

Vanaf 2009 dienen de gegevens te worden gerapporteerd via de webtoepassing (www.zonderisgezonder.be).

4.1.1.2. Pesticidentoets

Vanaf 2010 dient te worden gerapporteerd aan de hand van het pesticidentoetsinstrument dat door de Vlaamse Milieumaatschappij zal worden uitgewerkt.

4.1.2. Passieve sensibilisatie

Actie W.1: Passieve sensibilisatie m.b.t. rationeel watergebruik en/of bestrijdingsmiddelen

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	<p>Er verschenen in 2008 verschillende artikels over rationeel watergebruik en/of bestrijdingsmiddelen in het gemeentelijk informatieblad Morsel Info (zie http://www.morsel.be/productgroep/1574/default.aspx?_vs=0_N&id=3942&pg=4141):</p> <ul style="list-style-type: none">- februari: infoavond bestrijden zonder bestrijdingsmiddelen- mei: energiezuinig wassen- juni: regenwaterton- juli/augustus: kraantjeswater versus flessenwater <p>In de afvalkalender 2008 (zie bijlage A.1 Afvalkalender 2008) verscheen een artikel over 'zonder is gezonder' (p. 18).</p> <p>Er werden infoborden 'zonder is gezonder' van het PIH geplaatst op de informatiepunten aan het recyclagepark en Fort 4.</p> <p>Op de technische dienst, bij het woonloket en bij de informatiedienst krijgen geïnteresseerden en kandidaat-bouwers de stedelijke informatiebrochure 'Verlaag je energie- en waterfactuur'. De brochure werd toegevoegd als bijlage.</p> <p>Het stadsbestuur verkoopt gesubsidieerde regenwatertonnen. Het gemeenteraadsbesluit hierover werd ingediend bij het MJP 2004.</p> <p>Er worden 2 types verkocht: design regenwaterton Orso 400 liter en een 'gewone' regenwaterton 300 liter aan respectievelijk 120 en 50 EUR per stuk. Deze tonnen worden tentoongesteld op de technische dienst. In 2008 werden 36 design regenwatertonnen en 20 gewone regenwatertonnen verkocht.</p> <p>Ook de gemeentelijke website bevat info over rationeel watergebruik en bestrijdingsmiddelen (zie http://www.morsel.be/water/3199/default.aspx?_vs=0_N&id=4808).</p> <p>Op de milieudienst kan men steeds terecht voor meer info over rationeel watergebruik en/of bestrijdingsmiddelen. Men kan er ook gratis folders en brochures krijgen (bvb. hergebruik regenwater, zonder is gezonder, groendak, enz).</p>
Bijlagen	Bijlage A.1 Afvalkalender 2008 Bijlage E.1 Informatiebrochure Verlaag je energie- en waterfactuur

4.2. Onderscheidingsniveau

Actie W.2: Duurzaam omgaan met water binnen gemeentelijke diensten

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	Stad Mortsel gebruikt spaardouchekoppen. Bij vernieuwing van toiletten wordt gekozen voor waterzuinige toiletten en kranen met drukknop.
Bijlagen	/

4.3. Projecten

4.3.1. Hemelwaterinstallaties en infiltratievoorzieningen

Actie W.3: Subsidies hemelwaterinstallaties en infiltratievoorzieningen

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	De stad Mortsel beschikt over een subsidiereglement duurzaam omgaan met water. Dit reglement werd aangepast en door de gemeenteraad goedgekeurd op 18 november 2008. Dit reglement werd als bijlage toegevoegd. De aanvraag voor (gedeeltelijke terug)betaling subsidies hemelwaterinstallaties en infiltratievoorzieningen werd als bijlage toegevoegd.
Bijlagen	Bijlage W.2 Subsidiereglement duurzaam omgaan met water Bijlage W.3 Aanvraag betaling subsidie water HWP INF

5. HINDER

5.1. Basis

5.1.1. Digitaal opvolgen van milieuklachten

Actie H.1: Digitaal opvolgen van klachten

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	Mortsel neemt sinds het najaar 2006 deel aan het milieuklachtenregistratie- en opvolgingssysteem MKROS.
Bijlagen	/

5.1.2. Passieve sensibilisatie

Actie H.2: Passieve sensibilisatie hinder

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	<p>Er verschenen in 2008 artikels over hinder in het gemeentelijk informatieblad Mortsel Info (zie http://www.mortsel.be/productgroep/1574/default.aspx?_vs=0_N&id=3942&pg=4141):</p> <ul style="list-style-type: none">- november: zwerfvuil- december: lichthinder + meldpunt milieuklachten <p>In de afvalkalender 2008 (zie bijlage A.1 Afvalkalender 2008) verscheen info over verbod afval verbranden, sluikstort en zwerfvuil (p. 12).</p>
Bijlagen	Bijlage A.1 Afvalkalender 2008

5.2. Onderscheidingsniveau

5.2.1. Beleidskader geluidshinder

Actie H.3: Geluidshinderreglement

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	<p>In het gemeentelijk politiereglement politiezone MINOS is een hoofdstuk geluidshinder opgenomen op pagina's 38-40 (zie bijlage).</p> <p>Het volledige politiereglement is opgenomen op de website (zie http://www.mortsel.be/file_uploads/8961.pdf?_vs=0_N).</p> <p>Op de website wordt ook specifiek verwezen naar het geluidshinderreglement (zie http://www.mortsel.be/product/1568/default.aspx?_vs=0_N&id=4929).</p>
Bijlagen	Bijlage H.1 Politiereglement – hinder

Actie H.4: Geluidshinder terugdringen in eigen beheer

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	<p>Het bestuur beschikt over een eigen geluidsmeter merk Rion type NL-14.</p> <p>De milieuambtenaar is opgeleid, aangesteld en beëdigd als VLAREM ambtenaar.</p> <p>Indien nodig wordt er samengewerkt met de erkende geluidskundige Michel Schellens van het Provinciaal Instituut voor Hygiëne (PIH) voor het uitvoeren van geluidsmetingen.</p>
Bijlagen	/

5.2.2. Beleidskader geurhinder

Actie H.5: Geurhinderreglement

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	In het gemeentelijk politiereglement politiezone MINOS is een hoofdstuk geurhinder opgenomen op pagina 37 (zie bijlage). Het volledige politiereglement is opgenomen op de website (zie http://www.mortsel.be/file_uploads/8961.pdf?_vs=0_N). Op de website wordt ook specifiek verwezen naar het geurhinderreglement (zie http://www.mortsel.be/product/1568/default.aspx?_vs=0_N&id=4930).
Bijlagen	Bijlage H.1 Politiereglement – hinder

5.2.3. Opstellen lichthinderreglement

Actie H.6: Lichthinderreglement

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	In het gemeentelijk politiereglement politiezone MINOS is een hoofdstuk lichthinder opgenomen op pagina's 37-38 (zie bijlage). Het volledige politiereglement is opgenomen op de website (zie http://www.mortsel.be/file_uploads/8961.pdf?_vs=0_N). Op de website wordt ook specifiek verwezen naar het lichthinderreglement (zie http://www.mortsel.be/product/1568/default.aspx?_vs=0_N&id=4931).
Bijlagen	Bijlage H.1 Politiereglement – hinder

6. ENERGIE

6.1. Basis

6.1.1. Elektronisch opvolgsysteem voor bouwaanvragen

Actie E.1: Energieprestatieregelgeving

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	De gegevens van de stedenbouwkundige vergunningen van bouwprojecten worden maandelijks doorgestuurd aan het Vlaams Energieagentschap voor de Energieprestatiedatabank.
Bijlagen	/

6.1.2. Uitvoeren energieboekhouding

Actie E.2: Energieboekhouding

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	Er wordt een energieboekhouding bijgehouden voor alle gebouwen met een oppervlakte groter dan 1000 m ² : <ul style="list-style-type: none">- Stedelijke werf (2700 m²)- Academie voor Beeldende Kunst (ABK) (2730 m²)- Gesubsidieerd Technisch Instituut (GTI) (6835 m²)- Sint-Lutgardisschool (4325 m²)- Stadhuis (4794 m²)- Mark Liebrecht Schouwburg (MLS) (1744 m²)- Academie voor Muziek, Woord en Dans (AMWD) (2488 m²)- Bibliotheek (1312 m²)- Zwembad (2186 m²)- Sporthal (2825 m²)
Bijlagen	/

6.1.3. Passieve sensibilisatie

Actie E.3: Passieve sensibilisatie energie

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	<p>EXTERN</p> <p>Er verschenen in 2008 verschillende artikels over rationeel energiegebruik en hernieuwbare energie in het gemeentelijk informatieblad Mortsel Info (zie http://www.mortsel.be/productgroep/1574/default.aspx?_vs=0_N&id=3942&pg=4141):</p> <ul style="list-style-type: none">- februari: zuinig verwarmen en energie sparen + premies Eandis- april: zonne-energie- mei: energiezuinig wassen- september: energiepremies voor niet-belastingbetalers + energiescans + Kyoto Code + Klimaatwijken- oktober: infosessie energie sparen + open klimaathuizen + energieprestatiecertificaat- november: info-avond groene stroom <p>Ook de gemeentelijke website bevat info hierover (zie http://www.mortsel.be/energie/3200/default.aspx?_vs=0_N&id=4807).</p> <p>Op de milieudienst kan men steeds terecht voor meer info over rationeel energiegebruik en hernieuwbare energie. Men kan er ook gratis folders en brochures krijgen (bvb. duurzaam bouwen en verbouwen, zonnepanelen, warmtepomp, condensatieketel, enz).</p>

	<p>INTERN</p> <p>Sensibilisatie van het stadspersoneel gebeurt onder andere via het personeelsblad Dubbelpunt. Dubbelpunt wordt verspreid onder het stadspersoneel, het personeel van OCMW Mortsel, het personeel van vzw Sport, het personeel van politiezone MINOS, het onderwijzend personeel van de stadsscholen en alle gepensioneerde personeelsleden. In 2008 verscheen in de maart-editie een artikel over zonne-energie.</p> <p>Op de cultuurdag (13 mei) konden alle personeelsleden van stad en OCMW een voorstelling bijwonen van 'Don Kyoto', het toneelstuk van Mortselaar Dimitri Leue.</p>
Bijlagen	/

6.2. Onderscheidingsniveau

6.2.1. Uitbreiding energieboekhouding naar andere entiteiten

Actie E.4: Uitbreiding energieboekhouding

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	<p>Er wordt bijkomend een energieboekhouding bijgehouden voor volgende gebouwen met een oppervlakte kleiner dan 1000 m²:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Hoeve Dieseghem (763 m²) - JOC (894 m²)
Bijlagen	/

6.2.2. Actieve sensibilisatie

Actie E.5: Subsidies REG (dak en glas)

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	<p>Mortsel heeft een subsidiereglement voor de plaatsing van dakisolatie en hoogrendementsbeglazing. Een kopie van dit reglement werd al bezorgd bij het MJP 2008.</p> <p>In 2008 werden 35 subsidiedossiers voor dakisolatie goedgekeurd voor een totaal subsidiebedrag van 6750 euro.</p> <p>In 2008 werden 114 subsidiedossiers voor hoogrendementsbeglazing goedgekeurd voor een totaal subsidiebedrag van 12942,86 euro.</p> <p>Het stadsbestuur geeft een brochure uit met tips rond rationeel energiegebruik (REG) en een overzicht van alle subsidiemogelijkheden (zie bijlage). Deze brochure wordt verdeeld via de technische dienst, het woonloket en de informatiedienst.</p> <p>Ook op de website kan men info hierover terugvinden (zie http://www.mortsel.be/energie/3200/default.aspx?_vs=0_N&id=4807).</p>
Bijlagen	Bijlage E.1 Informatiebrochure Verlaag je energie- en waterfactuur

Actie E.6: Klimaatwijken

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	<p>Het stadsbestuur besloot opnieuw deel te nemen aan het project Klimaatwijken. Ondanks een intensieve werving met onder andere gerichte brieven aan meer dan 150 verenigingen, een oproep bij deelnemers aan de vorige editie, oproepen via de gemeentelijke website en de september-editie van Mortsel Info (zie http://www.mortsel.be/productgroep/1574/default.aspx?_vs=0_N&id=3942&pg=4141),... vonden we slechts 5 gezinnen die wilden deelnemen. Omwille van dit lage aantal werd besloten om samen te werken met buurgemeente Edegem. Er werd op deze manier een wijk samengesteld met 5 gezinnen uit Mortsel en 3 uit Edegem ('Wijk zonder grenzen'). Duurzaamheidsambtenaar Aagje Geerardyn is energiemeester van deze wijk.</p>

Bijlagen	Bijlage E.2 Collegebeslissing Klimaatwijken 2008-2009
----------	---

Actie E.7: Thermografische luchtfoto's

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	<p>In samenwerking met de firma Eurosense, de milieuvadvisraad, Tandem en de stad Antwerpen werd in 2004 het project 'Straalt je dak' uitgevoerd. Hierbij werden thermografische foto's van heel Mortsel gemaakt. Op deze foto's kan de isolatiegraad van het dak van de woningen en eventuele warmteverliezen worden gedetecteerd. Dit project werd in het MJP 2005 uitgebreid voorgesteld. In 2009 worden er nieuwe foto's genomen.</p> <p>Deze foto's kunnen door geïnteresseerde burgers steeds op de technische dienst worden ingekeken. Men kan ook een foto van de individuele woning verkrijgen.</p> <p>Hierover werd in 2008 gecommuniceerd via onder andere de brochure 'Verlaag je energie- en waterfactuur' en de website (zie http://www.mortsel.be/energie/3200/default.aspx?_vs=0_N&id=4807).</p>
Bijlagen	Bijlage E.1 Informatiebrochure Verlaag je energie- en waterfactuur

Actie E.8: Vorming REG personeel

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	<p>Op 11 september 2008 werd een vormingsnamiddag rond 'energie besparen thuis en op het werk' georganiseerd voor het personeel van stad Mortsel. Er waren 30 personeelsleden aanwezig.</p>
Bijlagen	Bijlage E.3 Vorming personeel PPT energiebespaartechnieken

Actie E.9: Infoavond REG en Kyoto-code

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	<p>Op 15 oktober 2008 organiseerde de milieudienst i.s.m. Vormingplus een gratis infoavond over energie besparen en de campagne Kyoto Code.</p> <p>Deze avond werd o.a. aangekondigd in de september- en oktobereditie van Mortsel Info (zie http://www.mortsel.be/productgroep/1574/default.aspx?_vs=0_N&id=3942&pg=4141) en op de gemeentelijke website.</p>
Bijlagen	/

Actie E.10: Elektriciteitsmeters

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	Op de technische dienst kunnen alle inwoners gratis elektriciteitsmeters uitlenen.
Bijlagen	/

Actie E.11: Subsidies hernieuwbare energie (PV-panelen en zonneboiler)

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	<p>Mortsel heeft een subsidiereglement voor de plaatsing van zonneboilers en PV panelen. Een kopie van dit reglement werd al bezorgd bij het MJP 2008.</p> <p>In 2008 werden 8 subsidiedossiers voor fotovoltaïsche panelen goedgekeurd voor een totaal subsidiebedrag van 3740,7 euro.</p> <p>In 2008 werden 5 subsidiedossiers voor het plaatsen van een zonneboiler goedgekeurd voor een totaal subsidiebedrag van 1000 euro.</p> <p>Het stadsbestuur geeft een brochure uit met tips rond rationeel energiegebruik (REG) en een overzicht van alle subsidiemogelijkheden (zie bijlage). Deze brochure wordt verdeeld</p>

	via de technische dienst, het woonloket en de informatiedienst. Ook op de website kan men info hierover terugvinden (zie http://www.mortsel.be/energie/3200/default.aspx?_vs=0_N&id=4807).
Bijlagen	Bijlage E.1 Informatiebrochure Verlaag je energie- en waterfactuur

Actie E.12: Infoavond groene stroom

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	Op 19 november 2008 organiseerde de milieudienst een gratis infoavond over groene stroom en groene energie. Deze avond werd o.a. aangekondigd in de novembereditie van Mortsel Info (zie http://www.mortsel.be/productgroep/1574/default.aspx?_vs=0_N&id=3942&pg=4141) en op de gemeentelijke website.
Bijlagen	/

6.2.3. Aankoop minimum percentage groene stroom

Actie E.13: Groene stroom (100%)

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	Er wordt 100% groene stroom gebruikt voor alle stadsgebouwen. Het contract werd afgesloten via Eandis.
Bijlagen	Bijlage E.4 Collegebeslissing groene stroom (plus factuur Electrabel)

6.2.4. Opleiding energie

Actie E.14: Opleiding energie

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	Milieuambtenaar Erik Mertens volgde in 2008 de opleiding tot 'Externe energiedeskundige voor publieke gebouwen'. Een kopie van het getuigschrift is opgenomen in de bijlages.
Bijlagen	Bijlage E.5 Opleiding energie - getuigschrift

6.2.5. Opnemen van energie-efficiëntie als criterium bij overheidsopdrachten

Actie E.15: Energie-efficiëntie als criterium bij overheidsopdrachten

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	<i>Energiezuinige toestellen</i> Bij aankoop of vervanging van toestellen wordt steeds gekozen voor de meest energiezuinige (bv. koelkasten met A+label, computers, printers, kopieertoestellen met Energy Star-label en TFT-schermen). <i>REG-projecten</i> Het beheer van de verwarmings- en ventilatiesystemen van GTI, JOC, Hoeve Dieseghem, AMWD, MLS, bibliotheek, St Lutgardisschool en G Gezelleschool (nieuw deel) gebeurt door een gespecialiseerde firma op basis van resultaatverbintenissen inzake energiebesparing in deze gebouwen. Op de technische dienst wordt gewerkt aan een energiezorgsysteem voor de stedelijke gebouwen. Naast het opvolgen van het energieverbruik en de evolutie van het energieverbruik (zie acties E.2 en E.4), worden ook maatregelen rond REG voor de stedelijke gebouwen voorbereid en uitgevoerd in samenwerking met gespecialiseerde studie bureaus.

	<p>In 2008 werden volgende REG projecten uitgevoerd:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Relighting leeszaal bibliotheek met renteloze lening via Eandis over 5 jaar - Relighting minisporthal met renteloze lening via Eandis over 5 jaar - Nieuwe stookinstallatie schouwburg MLS: condenserende gasketel met subsidie Eandis - Nieuwe stookinstallatie H-blok GTI: condenserende gasketel - Plaatsing PV panelen met een vermogen van 10 kWp op dak MG74 Fort 4 (technische dienst)
Bijlagen	/

6.2.6. Lager energieverbruik

Actie E.16: Verlagen energieverbruik

RAPPORTERING																																																																		
Uitgevoerde handelingen	<p>Het energieverbruik is in 2008 t.o.v. 2007 met minstens 1% verminderd in volgende gebouwen (zie tabel voor cijfers):</p> <p>Elektriciteit- en gasverbruik:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ABK - GTI - AMWD - bibliotheek - JOC <p>Enkel gasverbruik:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Hoeve Dieseghem - Sint-Lutgardis - Stadhuis - zwembad <table border="1"> <thead> <tr> <th></th> <th>Elektriciteitsverbruik in kWh/jaar 2007</th> <th>Elektriciteitsverbruik in kWh/jaar 2008</th> <th>Genormaliseerd gasverbruik in kWh/jaar (2007)</th> <th>Genormaliseerd gasverbruik in kWh/jaar (2008)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Werf</td> <td>54.207</td> <td>56.660</td> <td>770.875</td> <td>794.954</td> </tr> <tr> <td>Hoeve D.</td> <td>18.073</td> <td>18.856</td> <td>188.269</td> <td>179.021</td> </tr> <tr> <td>ABK</td> <td>55.873</td> <td>52.323</td> <td>1.001.306</td> <td>649.661</td> </tr> <tr> <td>GTI</td> <td>237.888</td> <td>227.932</td> <td>1.010.427</td> <td>961.245</td> </tr> <tr> <td>Sint-Lutgardis</td> <td>84.133</td> <td>88.815</td> <td>872.163</td> <td>830.861</td> </tr> <tr> <td>stadhuis</td> <td>382.999</td> <td>397.714</td> <td>1.154.662</td> <td>1.091.910</td> </tr> <tr> <td>MLS</td> <td>90.866</td> <td>108.880</td> <td>445.316</td> <td>466.629</td> </tr> <tr> <td>AMWD</td> <td>91.543</td> <td>89.805</td> <td>514.359</td> <td>422.554</td> </tr> <tr> <td>bibliotheek</td> <td>58.291</td> <td>53.769</td> <td>158.453</td> <td>151.528</td> </tr> <tr> <td>zwembad</td> <td>500.083</td> <td>517.287</td> <td>1.936.694</td> <td>1.790.578</td> </tr> <tr> <td>JOC</td> <td>56.829</td> <td>51.380</td> <td>111.484</td> <td>106.296</td> </tr> <tr> <td>sporthal</td> <td>93.415</td> <td>120.133</td> <td>294.225</td> <td>294.001</td> </tr> </tbody> </table>		Elektriciteitsverbruik in kWh/jaar 2007	Elektriciteitsverbruik in kWh/jaar 2008	Genormaliseerd gasverbruik in kWh/jaar (2007)	Genormaliseerd gasverbruik in kWh/jaar (2008)	Werf	54.207	56.660	770.875	794.954	Hoeve D.	18.073	18.856	188.269	179.021	ABK	55.873	52.323	1.001.306	649.661	GTI	237.888	227.932	1.010.427	961.245	Sint-Lutgardis	84.133	88.815	872.163	830.861	stadhuis	382.999	397.714	1.154.662	1.091.910	MLS	90.866	108.880	445.316	466.629	AMWD	91.543	89.805	514.359	422.554	bibliotheek	58.291	53.769	158.453	151.528	zwembad	500.083	517.287	1.936.694	1.790.578	JOC	56.829	51.380	111.484	106.296	sporthal	93.415	120.133	294.225	294.001
	Elektriciteitsverbruik in kWh/jaar 2007	Elektriciteitsverbruik in kWh/jaar 2008	Genormaliseerd gasverbruik in kWh/jaar (2007)	Genormaliseerd gasverbruik in kWh/jaar (2008)																																																														
Werf	54.207	56.660	770.875	794.954																																																														
Hoeve D.	18.073	18.856	188.269	179.021																																																														
ABK	55.873	52.323	1.001.306	649.661																																																														
GTI	237.888	227.932	1.010.427	961.245																																																														
Sint-Lutgardis	84.133	88.815	872.163	830.861																																																														
stadhuis	382.999	397.714	1.154.662	1.091.910																																																														
MLS	90.866	108.880	445.316	466.629																																																														
AMWD	91.543	89.805	514.359	422.554																																																														
bibliotheek	58.291	53.769	158.453	151.528																																																														
zwembad	500.083	517.287	1.936.694	1.790.578																																																														
JOC	56.829	51.380	111.484	106.296																																																														
sporthal	93.415	120.133	294.225	294.001																																																														
Bijlagen	/																																																																	

6.2.7. Stimuleren energiebesparende maatregelen

Actie E.17: Energiescans

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	<p>Mortsel neemt deel aan het project energiescans van Eandis waarbij er gratis energiescans worden uitgevoerd bij particuliere woningen, en waarbij radiatorfolie, spaardouchekoppen en/of spaarlampen worden geïnstalleerd.</p> <p>In 2008 werden 105 (van de toegewezen 221 scans) in eigen beheer uitgevoerd. De 221 kandidaten zijn gevonden na bekendmaking in Mortsel Info, 't Periodiekske, de website</p>

	<p>www.mortsel.be en in samenwerking met het OCMW Mortsel. Dit project wordt afgerond in 2009 en daarna mogelijk uitgebreid.</p> <p>Naast de informatie uit de rapporten van Eandis bezorgden wij de deelnemers nog informatie over de toestand van hun dakisolatie (zie actie E.7), een vergelijking van hun verbruik met de gemiddelde verbruiken van een Vlaams gezin en onze brochure rond met tips rond rationeel energiegebruik en een overzicht van alle subsidiemogelijkheden (zie acties E.11 en E.5).</p>
Bijlagen	/

Actie E.18: Dikke Truiendag

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	<p>Stad Mortsel nam in 2008 deel aan de Dikke truiendag.</p> <p>Via een extra editie van het personeelsblad Dubbelpunt werden energiebesparende tips voor op het werk en thuis bezorgd aan alle personeelsleden.</p> <p>Speciaal voor deze actie werden ook 40 tijdschakelklokken aangekocht en verdeeld onder de personeelsleden voor hun computer, printer, ...</p>
Bijlagen	Bijlage E.6 Dikke truiendag extra editie Dubbelpunt

7. MOBILITEIT

7.1. Basis

7.1.1. Passieve sensibilisatie

Actie M.1: Passieve sensibilisatie mobiliteit

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	<p>EXTERN</p> <p>Er verschenen in 2008 verschillende artikels over mobiliteit (met een duidelijke milieulink) in het gemeentelijk informatieblad Mortsel Info (zie http://www.mortsel.be/productgroep/1574/default.aspx?_vs=0_N&id=3942&pg=4141):</p> <ul style="list-style-type: none">- april: fietsen als alternatief- mei: trage wegen- september: duurzaam naar school - voetpools- december: ecodriving <p>INTERN</p> <p>Sensibilisatie van het stadspersoneel gebeurt onder andere via het personeelsblad Dubbelpunt. Dubbelpunt wordt verspreid onder het stadspersoneel, het personeel van OCMW Mortsel, het personeel van vzw Sport, het personeel van politiezone MINOS, het onderwijzend personeel van de stadsscholen en alle gepensioneerde personeelsleden. In 2008 verschenen volgende artikels over mobiliteit (met een duidelijke milieulink):</p> <ul style="list-style-type: none">- maart: fietsen als alternatief + ecodriving (Dag van het Park)- april: fiets- en stapvergoeding + openbaar vervoer- juni: duurzaam naar school- september: varieer in het verkeer
Bijlagen	/

7.1.2. Deelname Gemeentelijke Begeleidingscommissie

Actie M.2 Deelname stedelijke mobiliteitscel

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	In 2008 namen de milieuambtenaar en/of de duurzaamheidsambtenaar deel aan de stedelijke mobiliteitscel van 29 april, 2 september, 7 november en 18 december.
Bijlagen	Bijlage M.1 Verslagen mobiliteitscel MA-DA 2008

7.2. Onderscheidingsniveau

7.2.1. Milieuvriendelijk rijgedrag gemeentepersoneel

Actie M.3: Fietsvergoeding en vergoeding openbaar vervoer

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	<p>In 2008 ontvingen 119 personeelsleden een fietsvergoeding en 26 personen kregen een bijdrage in de reiskosten voor het woon-werkverkeer met openbaar vervoer.</p> <p>De reglementen fietsvergoeding, derdebetalersregeling en andere tegemoetkomingen openbaar vervoer werden als bijlage opgenomen.</p>
Bijlagen	Bijlage M.2 Reglementen fietsvergoeding en openbaar vervoer

Actie M.4: Actieve sensibilisatie gemeentepersoneel - fietsontbijt

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	Op 13 mei 2008 werd een fietsontbijt georganiseerd. Alle personeelsleden die met de fiets, te voet of met het openbaar vervoer naar het werk kwamen, werden 's ochtends getrakteerd op koffiekoeken. Dit werd onder andere gecommuniceerd via het gemeentelijk personeelsblad Dubbelpunt.
Bijlagen	/

7.2.2. Sneltoets

Actie M.5: Sneltoets mobiliteitsplan

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	Milieuambtenaar Erik Mertens nam deel aan de GBC-vergaderingen m.b.t. de sneltoets op 4 december 2008 en 29 januari 2009. Ter voorbereiding van en actieve deelname aan deze vergaderingen werd een overzicht gemaakt van de milieu-aspecten voor de sneltoets (zie bijlage).
Bijlagen	Bijlage M.3 Verslag vergadering GBC 4 december 2008 Bijlage M.4 Verslag vergadering GBC 29 januari 2009 Bijlage M.5 Sneltoets mobiliteitsplan – overzicht milieuaspecten

7.2.3. Actieve sensibilisatie

Actie M.6: Ecodriving simulatoren

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	Op 20 april (Dag van de Aarde – zie ook actie N.8) kon iedereen gratis een ritje maken op de ecodriving simulatoren (van Ecolife) en zo kennismaken met of meer leren over milieuvriendelijk rijden. Dit werd o.a. gecommuniceerd in de april-editie van het stedelijk informatieblad Mortsels Info (zie http://www.mortsels.be/productgroep/1574/default.aspx?_vs=0_N&id=3942&pg=4141).
Bijlagen	/

Actie M.7: Voetpools

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	Stad Mortsels neemt deel aan het project 'Duurzaam naar school' van de Vlaamse overheid om scholieren aan te moedigen om te voet of per fiets naar school te gaan. In 2008 werd gestart met het oprichten van voetpools voor de lagere scholen. Dit werd o.a. gecommuniceerd in de september-editie van het stedelijk informatieblad Mortsels Info (zie http://www.mortsels.be/productgroep/1574/default.aspx?_vs=0_N&id=3942&pg=4141).
Bijlagen	Bijlage M.6 Collegebeslissing voetpools en duurzaam naar school

Actie M.8: Cambio autodelen

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	In 2008 vonden meerdere voorbereidende vergaderingen plaats over het invoeren van een Cambio-standplaats in Mortsels (zie bijlage M.1 Verslagen mobiliteitscel 2008 2 september, 7 november en 18 december). Begin 2009 werd de samenwerking met Cambio door het college goedgekeurd. Dit project zal verder worden uitgewerkt in 2009.

Bijlagen	Bijlage M.1 Verslagen mobiliteitscel MA-DA 2008 Bijlage M.7 Collegebeslissing Cambio
----------	---

Actie M.9: Trage wegen - HEM-project

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	Uitbouw en promotie van functioneel en recreatief fietsnetwerk: Het college van burgemeester en schepenen heeft goedkeuring gehecht aan de inventaris van trage wegen en het bijhorende plan, en tegelijk ook aangegeven welke ontbrekende verbindingen moeten worden gerealiseerd. Hiervoor wordt samengewerkt met de buurgemeenten Hove en Edegem (HEM-project) op initiatief van de lokale afdelingen van de Fietsersbond. Dit project werd gestart in 2008 en zal verder worden uitgewerkt in 2009.
Bijlagen	Bijlage M.8 Collegebeslissing inventaris trage wegen Bijlage M.9 Nota HEM-project

7.2.4. Milieuvriendelijke voertuigen

Actie M.10: Milieutoets Voertuigenpark

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	Er werd een evaluatie gemaakt van het wagenpark (personenwagens) met het programma Milieutoets Voertuigenpark. Het resultaat is opgenomen in bijlage.
Bijlagen	Bijlage M.10 MTV Voertuigenoverzicht

7.2.6. Bedrijfsvervoerplannen

Actie M.11: Enquête woon-werkverkeer 2008

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	In 2008 werd onder het personeel een enquête woon-werkverkeer gehouden, gekoppeld aan een overzicht van potentiële maatregelen om de mobiliteit van de werknemers te verbeteren en milieuvriendelijker te maken.
Bijlagen	Bijlage M.11 Enquête woon-werkverkeer 2008 – Kennisneming college

8. NATUUR

8.1. Basis

8.1.1. Bermbeheer

Mortsel is de dichtbevolkste stad van Vlaanderen.

Enkel in het landbouwgebied Gasthuishoeven komen nog enkele landbouwwegen met bermen voor. De bermen van deze wegen worden door de eigenaars of pachters (landbouwers) onderhouden. Deze smalle bermen kennen in een gebied met intensieve landbouw een nitrofiële vegetatie met zeer beperkte natuurwaarde. Dhr. Frank Buysse, beleidsmedewerker bij het Agentschap voor Natuur en Bos, kan dit bevestigen.

Door de aankoop en inrichting van de bufferstrook langs de Fortloop (zie actie N.1 van het MJP 2003) en het project inrichting gronden langs Koude Beek (project ingediend samen met het MJP 2003) probeert ons bestuur de natuur in dit landbouwgebied nieuwe kansen te geven.

Voor het overige zijn er in onze stad geen bermen die onder het bermbeheer vallen.

8.1.2. Streekeigen soorten

Actie N.1: Haagactie

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	<p>Mortsel neemt sinds 1996 deel aan de actie 'Behaag ... natuurlijk' van Natuurpunt. In 2008 werden 3086 haagplanten verkocht aan 53 klanten, goed voor 885 meter nieuwe haag in Mortsel.</p> <p>Voor meer info verwijzen we naar het jaarverslag 2008 van de milieuraad en naar de website www.milieuraadmortsel.be. Zie ook de september-editie van het gemeentelijk informatieblad Mortsel Info (zie http://www.mortsel.be/productgroep/1574/default.aspx?_vs=0_N&id=3942&pg=4141).</p>
Bijlagen	Bijlage I.3 Milieuraad – jaarverslag 2008

8.1.3. Code goede natuurpraktijk

Actie N.2: Code goede natuurpraktijk

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	<p>In 2008 werden geen natuurvergunningen of meldingen ontvangen voor de wijziging van vegetatie en kleine landschapselementen. Er werden bij ons weten ook geen inbreuken op het natuurdecreet vastgesteld.</p> <p>Aangezien Mortsel de meest verstedelijkte gemeente van Vlaanderen is, met een beperkt aandeel open ruimte, hoeft dit geen verbazing te wekken.</p> <p>In 2008 werden volgende onderhoudswerken uitgevoerd in kader van de code voor goede natuurpraktijk:</p> <ul style="list-style-type: none">- Verwijderen van een deel van de houtopslag rond de poel Bessemstraat zodat een betere inval van zonlicht mogelijk wordt (zodat deze poel geschikt blijft als biotoop voor amfibieën)- Knotten van knotwilgen aan de Bessemstraat door het actiecomité Bessemstraat- Periodieke snoei van hoogstamfruitboomgaard aan de Bessemstraat en Hoeve Dieseghem
Bijlagen	/

8.1.4. Passieve sensibilisatie

Actie N.3: Passieve sensibilisatie natuur

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	Er verschenen in 2008 verschillende artikels rond het thema natuur in het gemeentelijk informatieblad Mortsel Info (zie

	http://www.mortsel.be/productgroep/1574/default.aspx?_vs=0_N&id=3942&pg=4141 : - februari: voordracht ecologische siertuin en tentoonstelling kikkerblues en paddencruise (actie N.11) - april: Dag van de Aarde (actie N.8) - mei: Dag van het Park (actie N.7) + plantenbeurs (actie N.9) - juli/augustus: eikenprocessierupsen + taxus (actie vergroot de hoop) + openruimtedag Koude Beekvallei - september: haagactie (actie N.1) - oktober: nestkastenactie (actie N.10) + folder Klein-Zwitserland + biodiversiteit lokaal bekeken
Bijlagen	/

8.2. Onderscheidingsniveau

8.2.1. Subsidiereglement KLE

Actie N.4: Subsidiereglement KLE

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	Het stadsbestuur beschikt over een subsidiereglement voor de aanleg en onderhoud van kleine landschapselementen. In 2008 werden 2 subsidies goedgekeurd: - aan het Actiecomité Bessemstraat voor het knotten van 21 knotwilgen langs de Bessemstraat (bedrag: 230,61 euro) - aan Natuurpunt Land van Reyen kern Mortsel voor het beheer van onbegraasde gras- en hooilanden (bedrag: 264,37 euro) Het subsidiereglement is te raadplegen via de gemeentelijke website www.mortsel.be (zie http://www.mortsel.be/bodem/3201/default.aspx?_vs=0_N&id=4809)
Bijlagen	Bijlage N.1 Subsidiereglement KLE Bijlage N.2 Collegebeslissing subsidies KLE 2009

Actie N.5: Subsidiereglement groendak

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	De stad Mortsel beschikt over een subsidiereglement op de aanleg van hemelwaterputten, infiltratievoorzieningen en groendaken. Dit reglement werd aangepast en door de gemeenteraad goedgekeurd op 18 november 2008. Het reglement werd als bijlage toegevoegd. De aanvraag voor (gedeeltelijke terug)betaling subsidie groendaken werd als bijlage toegevoegd.
Bijlagen	Bijlage N.3 Subsidiereglement duurzaam omgaan met water Bijlage N.4 Aanvraag betaling subsidie groendaken

8.2.2. Vorming

Actie N.6: Vorming ecologisch groen-, natuur en bosbeheer

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	De opleiding 'Harmonisch Park- en Groenbeheer – Graslandbeheer', verzorgd door Inverde vzw (opleidingen bos-, groen- en natuurbeheer), werd in 2008 gevolgd door 10 personeelsleden. Een overzicht van de inhoud van de opleiding en een overzicht van de deelnemers werden opgenomen als bijlage.

Bijlagen	Bijlage N.5 Vorming HPG Graslandbeheer
----------	--

8.2.3. Deelname Dag van het Park en Dag van de Aarde

Actie N.7: Deelname Dag van het Park

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	<p>Stad Mortsel nam deel aan de Dag van het Park op 25 mei 2008.</p> <p>De collegebeslissing over de goedkeuring hiervan is opgenomen in de bijlagen. Zie ook de mei-editie van het gemeentelijk informatieblad Mortsel Info (zie http://www.mortsel.be/productgroep/1574/default.aspx?_vs=0_N&id=3942&pg=4141).</p>
Bijlagen	Bijlage N.6 Collegebeslissing Dag van het Park 2008

Actie N.8: Deelname Dag van de Aarde

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	<p>Stad Mortsel ondersteunde verschillende organisaties bij de uitwerking van de Dag van de Aarde op 20 april 2008.</p> <p>Zie ook de april-editie van het gemeentelijk informatieblad Mortsel Info (zie http://www.mortsel.be/productgroep/1574/default.aspx?_vs=0_N&id=3942&pg=4141).</p>
Bijlagen	/

8.2.4. Actieve sensibilisatie

Actie N.9: Plantenbeurs

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	<p>Het stadsbestuur organiseert jaarlijks een planten(ruil)beurs. De plantenbeurs werd in 2008 gekaderd binnen de Dag van het Park op 25 mei 2008.</p> <p>De collegebeslissing over de goedkeuring hiervan is opgenomen in de bijlagen.</p> <p>Zie ook de mei-editie van het gemeentelijk informatieblad Mortsel Info (zie http://www.mortsel.be/productgroep/1574/default.aspx?_vs=0_N&id=3942&pg=4141).</p>
Bijlagen	Bijlage N.6 Collegebeslissing Dag van het Park 2008

Actie N.10: Nestkastenactie

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	<p>In 2008 organiseerde de milieuvriendelijke adviesraad Mortsel i.s.m. stad Mortsel voor de vijfde maal een nestkastenactie. Er werden 3 types nestkasten voor mezen en een mussenpot in aardewerk aangeboden. Er werden 107 stuks verkocht.</p> <p>Voor meer info verwijzen we naar het jaarverslag 2008 van de milieuraad en naar de website www.milieuraadmortsel.be. Zie ook de oktober-editie van het gemeentelijk informatieblad Mortsel Info (zie http://www.mortsel.be/productgroep/1574/default.aspx?_vs=0_N&id=3942&pg=4141).</p>
Bijlagen	Bijlage I.3 Milieuraad – jaarverslag 2008

Actie N.11: Voordracht en tentoonstelling

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	<p>Op zondag 17 februari 2008 organiseerden de milieuraad, stad Mortsel en Velt:</p> <ul style="list-style-type: none"> - een voordracht 'Water in de ecologische siertuin' - een tentoonstelling 'Kikkerblues en paddencruise' - een kikkerwandeling

	Zie ook de februari-editie van het gemeentelijk informatieblad Mortsel Info (zie http://www.mortsel.be/productgroep/1574/default.aspx?_vs=0_N&id=3942&pg=4141).
Bijlagen	/

9. BODEM

9.1. Basis

9.1.1. Inschakelen erkend bodemsaneringsdeskundige

Er werd in 2008 geen erkend bodemsaneringsdeskundige ingeschakeld.

9.1.2. Vergunningen TOP o.b.v. code van goede praktijk

Er werden in 2008 geen tijdelijke opslagplaatsen vergund.

9.2. Onderscheidingsniveau

9.2.1. Acties en maatregelen binnen het Vlaamse bodembeleid

Actie B.1: Subsidiereglement buitengebruikstelling stookolietanks

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	<p>Het stadsbestuur heeft een subsidiereglement m.b.t. het verwijderen van buitengebruik gestelde stookolietanks. Dit reglement werd bij het MJP 2004 gevoegd.</p> <p>In november en december 2004 heeft de milieuvadvisraad Mortsel i.s.m. het stadsbestuur de eerste 'tankslag' georganiseerd. De milieuvadvisraad wenst met deze actie de inwoners van Mortsel maximaal te begeleiden bij het uitvoeren van de wettelijke verplichte buitengebruikstelling van oude stookolietanks (leegmaken, reinigen, opvullen/verwijderen) en de kostprijs door samenaankoop te verminderen.</p> <p>In 2008 liep de jaarlijkse actie verder. De actie werd onder andere aangekondigd in het gemeentelijk informatieblad Mortsel Info van maart 2008 (zie http://www.mortsel.be/productgroep/1574/default.aspx?_vs=0_N&id=3942&pg=4141).</p> <p>Voor meer info verwijzen we naar de website www.milieuraadmortsel.be en het jaarverslag 2008 van de milieuraad.</p>
Bijlagen	Bijlage I.3 Milieuraad – jaarverslag 2008

10. DUURZAME ONTWIKKELING

10.1. Basis

10.1.1. Passieve sensibilisatie

Actie DO.1: Passieve sensibilisatie duurzame ontwikkeling

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	Er verscheen in 2008 in het decembern timer van het gemeentelijk informatieblad Mortsel Info een artikel over eerlijke handel (zie http://www.mortsel.be/productgroep/1574/default.aspx?_vs=0_N&id=3942&pg=4141)
Bijlagen	/

10.2. Onderscheidingsniveau

10.2.1. Duurzaam bouwen en wonen

Actie DO.2: Informatiepunt duurzaam bouwen

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	<p>Stad Mortsel beschikt over een permanent informatiepunt waar alle inwoners steeds terecht kunnen voor allerhande info over duurzaam bouwen en wonen, en over alle milieupremies bouwen en verbouwen van stad Mortsel (zie ook acties E.5 en E.11) en andere overheden (Eandis, Vlaamse overheid).</p> <p>Dit informatiepunt bevindt zich op de technische dienst (Neerhoevelaan 50) waar men voor info steeds terecht kan bij de consulente milieu en ruimtelijke ordening, de duurzaamheids- en/of de milieuableidende. Men kan er ook gratis folders en brochures krijgen over allerlei aspecten van duurzaam bouwen en wonen.</p>
Bijlagen	/

10.2.2. Maatschappelijk verantwoord ondernemen

Actie DO.3: Stimuleren van maatschappelijk verantwoord ondernemen

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	<p>De stad Mortsel houdt in haar aankoopbeleid naast milieu-aspecten (zie 3.2.1. milieuverantwoord productgebruik) ook rekening met sociale aspecten:</p> <ul style="list-style-type: none">- sociale clausule: in de bestekken voor feestverlichting, textielcontainers, en grof huisvuilophaling werd een sociale clausule opgenomen- catering: de koffie draagt het Max Havelaar label- Sinterklaasactie: er werd chocolade aangekocht via de Wereldwinkel- wenskaarten: aankoop van wenskaarten via 11.11.11- duurzaam en ethisch beleggen van een deel van de pensioenfondsen <p>In het college van 24 november 2008 (zie bijlage) engageerde het stadbestuur zich om het bestaande duurzaam aankoopbeleid (milieu- en sociale aspecten) te behouden en verder uit te breiden. Het stadsbestuur wil hiermee haar voorbeeldfunctie blijven opnemen en verschillende doelgroepen, zoals burgers en bedrijven, aanzetten om hetzelfde te doen.</p>
Bijlagen	Bijlage DO.1 Collegebeslissing duurzaam aankoopbeleid

10.2.3. Initiatieven m.b.t. duurzame ontwikkeling in een Noord-Zuidcontext

Actie DO.4: Initiatieven m.b.t. duurzame ontwikkeling in een Noord-Zuidcontext

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	<p>Er hadden in 2008 verkennende gesprekken plaats over de mogelijke erkenning van stad Mortsel als Fair Trade Gemeente. Het dossier werd besproken binnen de Gemeentelijke Raad voor Ontwikkelingssamenwerking (GROS) en zal in 2009 worden voorgelegd aan de andere adviesraden en geïnteresseerden om een volwaardige trekkersgroep op te starten i.s.m. de bevoegde ambtenaren.</p> <p>De GROS heeft i.s.m. stad Mortsel een sensibilisatie-actie georganiseerd in juni 2008 (tijdens 'Feest op straat') om de ondersteunde projecten (o.a. Oxfam Wereldwinkel) in het licht te zetten.</p> <p>Voor meer info verwijzen we naar het verslag van de GROS-vergadering op 5 juni 2008 (zie http://www.mortsel.be/verslagen/3160/default.aspx?_vs=0_N&id=4636&info=false).</p> <p>Tijdens de 11.11.11-actie vond een sensibilisatie-actie plaats rond 'Waardig werk voor een waardig leven' waarin de problematiek van tewerkstelling en arbeidsomstandigheden in het Zuiden en het Noorden aan bod kwam.</p> <p>Op 24 oktober vond de jaarlijkse Wereldquiz plaats.</p> <p>Voor meer info verwijzen we naar het verslag van de GROS-vergadering op 16 oktober 2008 (zie http://www.mortsel.be/verslagen/3160/default.aspx?_vs=0_N&id=4636&info=false).</p> <p>Zie ook het jaarverslag 2008 van de GROS in bijlage.</p>
Bijlagen	Bijlage DO.2 GROS – jaarverslag 2008

10.2.4. Projecten i.v.m. educatie voor duurzame ontwikkeling

Actie DO.5: Initiatieven m.b.t. educatie voor duurzame ontwikkeling

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	<p>In 2008 werd het mondiale vormingsproject Fiesta Latina opgestart i.s.m. Djapo vzw. Dit project is gericht op leerlingen van de tweede graad van het basisonderwijs. Acht basisscholen in Mortsel hebben hun interesse in dit project getoond. In 2009 loopt het project verder.</p> <p>Er worden maandelijks lesbrieven verstuurd naar de lagere scholen die gelinkt zijn aan de wereldkalender en waar duurzame ontwikkeling één van de thema's is. In bijlage is een voorbeeld van een dergelijke brief opgenomen.</p>
Bijlagen	Bijlage DO.2 GROS – jaarverslag 2008 Bijlage DO.3 Collegebeslissing Fiesta Latina Bijlage DO.4 Lesbrieven voorbeeld

Actie DO.6: Duurzame aankopen jeugd

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	<p>In het jeugdbeleidsplan 2008-2010 werd de actie voorzien om het gebruik van duurzame producten door het jeugdwerk te verhogen door de invoering van een toelage. Hiervoor is jaarlijks 2500 euro voorzien.</p> <p>Om de jeugdbewegingen in een eerste fase optimaal met duurzame producten te laten kennismaken, werd in 2008 door stad Mortsel voor elke jeugdbeweging een pakket duurzame producten aangekocht, voor een totaalbedrag van bijna 2500 euro. Dit pakket bestond uit 3 productgroepen die aansluiten bij de dagelijkse werking van de jeugdbewegingen: naast ecologische schoonmaakproducten, kleurpotloden en stiften, werden ook fair trade voeding en drank in de pakketten opgenomen.</p>
Bijlagen	Bijlage DO.5 Collegebeslissing aankoop duurzame producten jeugd

